

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1132/2565

พนักงานอัยการจังหวัดชุมพร โจทก์ นาย ช. จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.อ. มาตรา 176, ป.วิ.อ. มาตรา 185, ป.วิ.อ. มาตรา 208, พ.ร.บ.คุ้มครองพยาน พ.ศ. 2559 มาตรา 30, พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 4, พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 7, ใหม่ มาตรา 48, ใหม่ มาตรา 50, ใหม่ มาตรา 73, พ.ร.บ.ป่าไม้ (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2562 มาตรา 4, พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 48, พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 73, พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 50

ย่อ / หลักกฎหมาย

ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 176 วรรคหนึ่ง เป็นเรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นดุลพินิจของศาลที่จะพิพากษาไปโดยไม่สืบพยานหลักฐานต่อไป มิได้หมายความว่าเมื่อจำเลยให้การรับสารภาพแล้วจะต้องพิพากษาลงโทษจำเลยเสมอไป คดีอาญาไม่ว่าจำเลยจะให้การเช่นใด ก็เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาเสมอว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริงหรือไม่ ถ้าศาลเห็นว่าจำเลยมิได้กระทำความผิดหรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด ศาลย่อมพิพากษายกฟ้องได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 185 วรรคหนึ่ง หรือหากศาลเห็นว่าสมควรให้มีการสืบพยานหลักฐานก่อนมีคำพิพากษาก็เป็นอำนาจของศาลที่จะมีคำสั่งเช่นนั้นได้ ประกอบขณะคดีนี้ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค 8 มีการประกาศใช้ พ.ร.บ.ป่าไม้ (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2562 มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา 7 แห่ง พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 106/2557 และให้ใช้ข้อความใหม่แทน ซึ่งตามบทบัญญัติมาตรา 7 แห่ง พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 (ที่แก้ไขใหม่) มีผลต่อการวินิจฉัยของศาลว่า ไม้ของกลางยังคงเป็นไม้หวงห้ามหรือไม่ ซึ่งหากไม่เป็นไม้หวงห้าม การกระทำของจำเลยก็ย่อมไม่เป็นความผิดอีกต่อไป ศาลอุทธรณ์ภาค 8 จึงมีอำนาจที่สั่งให้ศาลชั้นต้นทำการไต่สวนพยานโจทก์และพยานจำเลยในประเด็นว่าไม้ของกลางเป็นไม้หวงห้ามหรือไม่ ได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 208 (1) ทั้ง พ.ร.บ.คุ้มครองพยาน พ.ศ. 2559 มาตรา 30 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้อำนาจศาลที่จะนำข้อเท็จจริงที่ปรากฏในรายงานการสืบเสาะและพินิจจำเลยที่พนักงานคุมประพฤติส่งศาลมาประกอบการพิจารณาพิพากษาหรือเพื่อประกอบดุลพินิจในการกำหนดโทษที่จะลงแก่จำเลย การที่ศาลอุทธรณ์ภาค 8 สั่งให้ศาลชั้นต้นทำการสืบเสาะและพินิจจำเลยก่อนมีคำพิพากษา และพิจารณารายงานการสืบเสาะและพินิจแล้วเห็นว่าข้อเท็จจริงไม่แน่ชัดว่าไม้ของกลางยังเป็นไม้หวงห้ามต่อไปหรือไม่ จึงมีคำสั่งให้ศาลชั้นต้นสืบพยานเพิ่มเติมในประเด็นถึงแหล่งที่มาของไม้ของกลาง แล้วนำข้อเท็จจริงที่ปรากฏจากการสืบพยานหลักฐานของโจทก์และจำเลยมาเป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยคดี จึงไม่ขัดต่อ ป.วิ.อ. และ พ.ร.บ.คุ้มครองพยาน พ.ศ. 2559 ดังกล่าว คดีนี้ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานมีไม้จำปา ไม้ตาเสือและไม้หิแปรรูปอันเป็นไม้หวงห้ามประเภท ก. เกินกว่า 0.20 ลูกบาศก์เมตร ไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต และมีค่าขอให้ลงโทษจำเลยตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 48, 73 จำเลยต่อสู้ว่าไม้แปรรูปของกลางส่วนที่เป็นไม้ใหม่เป็นไม้ที่ตัดมาจากการที่ดิน ส.ป.ก. 4-01 ข ส่วนที่เป็นไม้เก่าได้มาจากการรื้อบ้านหลังเก่าที่ปลูกสร้างมาประมาณ 30 ปี เมื่อจำเลยให้การต่อสู้ดังกล่าว จำเลยจึงต้องนำสืบให้เห็นว่าไม้แปรรูปของกลางที่เป็นไม้ใหม่ ไม่ใช่ไม้หวงห้ามจึงจะเข้าข่ายยกเว้นตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 50 (4) ส่วนไม้ของกลางที่เป็นไม้เก่าไม่ใช่ไม้แปรรูปตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 4 (4) ซึ่งในประเด็นไม้แปรรูปที่เป็นไม้ใหม่นั้น จำเลยและ อ. ซึ่งอ้างว่าเป็นผู้ขายไม้แปรรูปของกลาง

ให้แก่จำเลยเบิกความแต่เพียงลอย ๆ ว่า ไม้แปรรูปของกลางตัดมาจากที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินซึ่งมีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแบบ ส.ป.ก. 4-01 ข โดยไม่มีข้อเท็จจริงใดมานำสืบสนับสนุนให้เห็นเช่นนั้น ทั้งภาพถ่ายที่จำเลยอ้างไม่ปรากฏต่อไม้ที่จะบ่งชี้ถึงที่มาของไม้แปรรูปของกลาง และบางภาพปรากฏว่าเป็นต้นไม้ที่ถูกโค่นใหม่ ยังไม่มีการแปรรูปใด ๆ ทำให้เชื่อได้ว่าการโค่นต้นไม้ดังกล่าวภายหลังจากจำเลยถูกดำเนินคดีนี้แล้ว จึงยังฟังไม่ได้ว่า ไม้แปรรูปของกลางที่เป็นไม้ใหม่ได้มาจากไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดิน ส.ป.ก. 4-01 ข ดังนั้น จึงต้องฟังว่า จำเลยมีไม้แปรรูปหวงห้ามไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต สำหรับไม้ของกลางที่เป็นไม้เก่าเป็นไม้ที่รื้อมาที่บ้านหลังเก่าของจำเลย ซึ่งตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 4 (4) วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 31/2559 เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ บัญญัติว่า "ไม้ที่อยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างหรืออยู่ในสภาพเป็นเครื่องใช้ ทั้งนี้ ตลอดเวลาที่อยู่ในสภาพเช่นนั้น รวมทั้งไม้ที่เคยอยู่ในสภาพดังกล่าว และผู้ครอบครองพิสูจน์ได้ว่าได้เคยมีสภาพเช่นนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีสำหรับไม้อื่นที่มีใช้ไม้สัก และไม่น้อยกว่าสิบปีสำหรับไม้สัก มิให้ถือว่าเป็นไม้แปรรูป" ความในวรรคนี้มีความหมายว่า ไม้ที่มีให้ถือว่าเป็นไม้แปรรูปนั้นแยกได้เป็นสองอย่าง คือ ไม้ที่อยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างหรืออยู่ในสภาพเป็นเครื่องใช้ ทั้งนี้ ตลอดเวลาที่อยู่ในสภาพเช่นนั้นอย่างหนึ่ง กับไม้ที่เคยอยู่ในสภาพดังกล่าว คือเคยเป็นสิ่งปลูกสร้างหรือเคยเป็นเครื่องใช้มาแล้วและผู้ครอบครองพิสูจน์ได้ว่าเคยมีสภาพเช่นนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีสำหรับไม้อื่นที่ไม่ใช่ไม้สัก และสิบปีสำหรับไม้สักอีกอย่างหนึ่ง ตามความในกฎหมายดังกล่าว ผู้ครอบครองจะต้องพิสูจน์แต่เฉพาะกรณีที่ไม้นั้นมิได้อยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างหรือมิได้อยู่ในสภาพเป็นเครื่องใช้แต่กล่าวอ้างว่าเคยมีสภาพเช่นนั้นมาแล้วเท่านั้น ข้อความที่ว่า "รวมทั้งไม้ที่เคยอยู่ในสภาพดังกล่าว และผู้ครอบครองพิสูจน์ได้ว่าเคยมีสภาพเช่นนั้นมาแล้ว" ย่อมแสดงชัดว่าในปัจจุบันไม้มิได้อยู่ในสภาพเช่นนั้นแล้ว โดยมีระยะเวลาไม่น้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด คือ ห้าปีสำหรับไม้อื่นที่ไม่ใช่ไม้สัก และสิบปีสำหรับไม้สัก ดังนั้น ไม้ของกลางที่เป็นไม้เก่านี้เป็นไม้ที่เคยอยู่ในสภาพสิ่งปลูกสร้างมาก่อน จึงมิใช่ไม้แปรรูปตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 4 (4) การที่จำเลยมีไม้ของกลางในส่วนที่เป็นไม้เก่าไว้ในครอบครองจึงไม่เป็นความผิดตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 48, 73 เมื่อไม้ของกลางที่อยู่ในความครอบครองของจำเลยมีทั้งไม้แปรรูปที่เป็นไม้หวงห้าม กับไม้ที่มีไว้ในครอบครองได้โดยไม่เป็นความผิด ซึ่งในส่วนของไม้แปรรูปของกลางที่เป็นไม้หวงห้ามนั้น เมื่อพิจารณาจากภาพถ่ายที่โจทก์นำสืบมีจำนวนค่อนข้างมาก จำเลยเองก็ให้การไว้ในรายงานการสืบเสาะและพินิจจำเลยว่าร. ไม่ทราบชื่อสกุล นำไม้จำปาแปรรูปจำนวน 50 แผ่น ไม้ตาเสือแปรรูปจำนวน 20 แผ่น และไม้หยีแปรรูปจำนวน 20 แผ่น มาขายให้แก่จำเลย ไม้แปรรูปของกลางที่เป็นไม้ใหม่จึงย่อมต้องมีปริมาตรเกินกว่า 0.20 ลูกบาศก์เมตร แต่เมื่อไม่ได้ความชัดว่าปริมาตรเกิน 2 ลูกบาศก์เมตร หรือไม่ ก็ต้องฟังในทางที่เป็นคุณแก่จำเลยว่า จำเลยมีไม้หวงห้ามแปรรูปไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตไม่เกิน 2 ลูกบาศก์เมตร

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 4, 5, 6, 7, 47, 48, 73, 74, 74 จัตวา ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 32 และริบของกลางทั้งหมด จำเลยให้การรับสารภาพ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 48

วรรคหนึ่ง, 73 วรรคหนึ่ง (ที่ถูก 73 วรรคสอง (2)), 74 (ที่ถูก ไม่ต้องปรับบทมาตรา 74) จำคุก 8 เดือน จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุก 4 เดือน รัชของกลางทั้งหมด จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 8 แผนกคดีสิ่งแวดล้อมพิพากษากลับให้ยกฟ้อง คืบไม้แปรรูปของกลางทั้งหมดให้แก่เจ้าของ โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีสิ่งแวดล้อมวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงในชั้นนี้รับฟังเป็นยุติว่า ตามวันเวลาเกิดเหตุตามฟ้อง เจ้าพนักงานตำรวจภูธรท่าแซะ กับพนักงานพิทักษ์ป่าร่วมกันไป ตรวจค้นบ้านจำเลย พบไม้จำปาแปรรูป 116 แผ่น ปริมาตร 3.01 ลูกบาศก์เมตร ไม้ตาเสือแปรรูป 14 แผ่น ปริมาตร 0.21 ลูกบาศก์เมตร ไม้หทัยแปรรูป 22 แผ่น ปริมาตร 0.59 ลูกบาศก์เมตร รวม ปริมาตรไม้ทั้งหมด 3.81 ลูกบาศก์เมตร ที่ข้างบ้านของจำเลย มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของ โจทก์ประการแรกว่า การที่ศาลอุทธรณ์ภาค 8 มีคำสั่งให้ศาลชั้นต้นทำการสืบเสาะและพินิจจำเลย ก่อนมีคำพิพากษา ตลอดจนมีคำสั่งให้ศาลชั้นต้นสืบพยานโจทก์และจำเลยเพิ่มเติมในประเด็นถึง แหล่งที่มาของไม้ของกลางเป็นการไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 176 หรือไม่ เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 176 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ในชั้นพิจารณา ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้อง ศาลจะพิพากษาโดยไม่สืบพยานหลักฐาน ต่อไปได้ เว้นแต่คดีที่มีข้อหาในความผิดซึ่งจำเลยรับสารภาพนั้น กฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำไว้ให้จำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไปหรือโทษสถานที่หนักกว่านั้น ศาลต้องฟังพยานโจทก์จนกว่าจะพอใจ ว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง" ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวเป็นเรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นดุลพินิจของศาลที่จะพิพากษาไปโดยไม่สืบพยานหลักฐานต่อไป มิได้หมายความว่าเมื่อจำเลยให้การรับสารภาพแล้วจะต้องพิพากษาลงโทษจำเลยเสมอไป คดีอาญาไม่ว่าจำเลยจะให้การเช่นใด ก็เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาเสมอว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริงหรือไม่ ถ้าศาลเห็นว่าจำเลยมิได้กระทำความผิดหรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด ศาลย่อมพิพากษายกฟ้องได้ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 185 วรรคหนึ่ง หรือหากศาลเห็นว่าสมควรให้มีการสืบพยานหลักฐานก่อนมีคำพิพากษาก็เป็นอำนาจของศาลที่จะมีคำสั่งเช่นนั้นได้ ประกอบขณะ คดีนี้ชั้นสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค 8 มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2562 มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 106/2557 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน "มาตรา 7 ไม้ชนิดใดที่ขึ้นในป่าจะเป็นไม้หวงห้ามประเภทใด ให้กำหนด โดยพระราชกฤษฎีกา สำหรับไม้ทุกชนิดที่ขึ้นในที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตาม ประมวลกฎหมายที่ดิน ไม่เป็นไม้หวงห้าม หรือไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ ตามประเภทหนังสือแสดงสิทธิที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ให้ ถือว่าไม่เป็นไม้หวงห้าม" ซึ่งตามบทบัญญัติมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 (ที่ แก้ไขใหม่) ดังกล่าวมีผลต่อการวินิจฉัยของศาลว่า ไม้ของกลางยังคงเป็นไม้หวงห้ามหรือไม่ ซึ่งหาก ไม่เป็นไม้หวงห้าม การกระทำของจำเลยก็ย่อมไม่เป็นความผิดอีกต่อไป ศาลอุทธรณ์ภาค 8 จึง มีอำนาจที่สั่งให้ศาลชั้นต้นทำการไต่สวนพยานโจทก์และพยานจำเลยในประเด็นว่าไม้ของกลาง เป็นไม้หวงห้ามหรือไม่ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 208 (1) ทั้ง พระราชบัญญัติคุ้มครองพยาน พ.ศ. 2559 มาตรา 30 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้อำนาจศาลที่จะนำ ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในรายงานการสืบเสาะและพินิจจำเลยที่พนักงานคุมประพฤติส่งศาลมา ประกอบการพิจารณาพิพากษาหรือเพื่อประกอบดุลพินิจในการกำหนดโทษที่จะลงแก่จำเลย การที่

ศาลอุทธรณ์ภาค 8 สั่งให้ศาลชั้นต้นทำการสืบเสาะและพินิจจำเลยก่อนมีคำพิพากษา และ พิจารณารายงานการสืบเสาะและพินิจแล้วเห็นว่าข้อเท็จจริงไม่แน่ชัดว่าไม้ของกลางยังเป็น ไม้หวงห้ามต่อไปหรือไม่ จึงมีคำสั่งให้ศาลชั้นต้นสืบพยานเพิ่มเติมในประเด็นถึงแหล่งที่มาของไม้ ของกลาง แล้วนำข้อเท็จจริงที่ปรากฏจากการสืบพยานหลักฐานของโจทก์และจำเลยมาเป็น พยานหลักฐานในการวินิจฉัยคดี จึงไม่ขัดต่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และ พระราชบัญญัติคุ้มครองพยาน พ.ศ. 2559 ดังกล่าว ฎีกาของโจทก์ข้อนี้ฟังไม่ขึ้น มีปัญหาต้องวินิจฉัย ตามฎีกาของโจทก์เป็นประการต่อไปว่า จำเลยกระทำความผิดฐานมีไม้หวงห้ามแปรรูปไว้ใน ครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ เห็นว่า คดีนี้ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานมีไม้จำปา ไม้ ตาเสือและไม้หทัยแปรรูปอันเป็นไม้หวงห้ามประเภท ก. เกินกว่า 0.20 ลูกบาศก์เมตร ไว้ใน ครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต และมีคำขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 48, 73 จำเลยต่อสู้ว่าไม้แปรรูปของกลางส่วนที่เป็นไม้ใหม่เป็นไม้ที่ตัดมาจากที่ดิน ส.ป.ก. 4-01 ข ส่วนที่เป็นไม้เก่าได้มาจากการรื้อบ้านหลังเก่าที่ปลูกสร้างมาประมาณ 30 ปี เมื่อจำเลยให้ การต่อสู้ดังกล่าว จำเลยจึงต้องนำสืบให้เห็นว่าไม้แปรรูปของกลางที่เป็นไม้ใหม่ไม่ใช่ไม้หวงห้ามจึง จะเข้าข้อยกเว้นตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 50 (4) ส่วนไม้ของกลางที่เป็นไม้เก่า ไม่ใช่ไม้แปรรูปตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 4 (4) ซึ่งในประเด็นไม้แปรรูปที่เป็นไม้ ใหม่ นั้น จำเลยอ้างตนเองเป็นพยานเบิกความว่า จำเลยซื้อไม้แปรรูปมาจากผู้อื่นเพื่อนำมาสร้าง บ้านพักอาศัย ผู้นำมาขายบอกว่าเป็นไม้ของตนเองที่นำมาจากสวนของผู้ขายและเก็บไว้ที่บ้าน ต้องการนำมาขาย จำเลยต้องการใช้ไม้สร้างบ้านจึงรับซื้อไว้ จำเลยทราบจากผู้ขายในภายหลังว่า ไม้ดังกล่าวตัดมาจากที่ดินซึ่งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินของผู้ขาย (ส.ป.ก. 4-01 ข) และไม้แปรรูป บางส่วนเป็นไม้ที่รื้อมาจากบ้านหลังเดิมของจำเลยซึ่งปลูกสร้างมาประมาณ 30 ปีแล้ว และมีนาย อนันต์ เป็นพยานเบิกความว่า พยานเป็นผู้นำไม้แปรรูปไปขายให้แก่จำเลย เพราะมีผู้ติดต่อพยาน แจ้งว่าจำเลยต้องการหาซื้อไม้มาสร้างบ้าน ไม้แปรรูปที่พยานนำไปขายให้จำเลยเป็นไม้ที่อยู่ในสวน ของบิดาพยานซึ่งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินเนื้อที่ 25 ไร่ ซึ่งระบุชื่อผู้ได้รับอนุญาตคือนายฉลอม บิดาพยาน ไม้ที่ยังคงเหลือในที่ดินปรากฏตามภาพถ่ายหมายเลข 4 เห็นว่า จำเลยนำสืบในประเด็นนี้ โดยมีตัวจำเลยและนายอนันต์ซึ่งอ้างว่าเป็นผู้ขายไม้แปรรูปของกลางให้แก่จำเลยมาเป็นพยาน เบิกความแต่เพียงลอย ๆ ว่า ไม้แปรรูปของกลางตัดมาจากที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ ในเขตปฏิรูปที่ดินซึ่งมีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแบบ ส.ป.ก. 4-01 ข โดยไม่มีข้อเท็จจริงใดมานำสืบ สนับสนุนให้เห็นเช่นนั้น ที่จำเลยอ้างภาพถ่ายหมายเลข 4 จำนวน 3 ภาพ เป็นพยาน ตามภาพ ถ่ายภาพที่ 1 และที่ 2 ก็เป็นเพียงภาพต้นไม้ซึ่งจำเลยอ้างว่าเป็นต้นจำปาและต้นหทัยที่ขึ้นอยู่ในที่ดิน ส.ป.ก. 4-01 ข ของนายฉลอมบิดาของนายอนันต์ ส่วนภาพที่ 3 เป็นภาพต้นไม้ซึ่งจำเลยอ้างว่า เป็นต้นตาเสือล้มอยู่กับพื้น ทั้งสามภาพดังกล่าวไม่ปรากฏต่อของต้นจำปาและต้นหทัยที่จะบ่งชี้ถึง ที่มาของไม้จำปาและไม้หทัยแปรรูปของกลางแต่อย่างใด สำหรับภาพที่ 3 ซึ่งอ้างว่าเป็นต้นตาเสือนั้น ก็ปรากฏว่าเป็นต้นไม้ที่ถูกโค่นใหม่ ยังไม่มีการแปรรูปใด ๆ ทำให้เชื่อได้ว่ามีการโค่นต้นไม้ดังกล่าว ภายหลังจากจำเลยถูกดำเนินคดีนี้แล้ว ตามพยานหลักฐานที่จำเลยนำสืบมาจึงยังฟังไม่ได้ว่า ไม้แปรรูปของกลางที่เป็นไม้ใหม่ได้มาจากไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดิน ส.ป.ก. 4-01 ข ดังนั้นจึงต้องฟังว่า จำเลยมีไม้แปรรูปหวงห้ามไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต สำหรับไม้ของกลางที่เป็นไม้เก่า จำเลยนำสืบว่าเป็นไม้ที่รื้อมาจากบ้านหลังเดิมซึ่งปลูกสร้างมาประมาณ 30 ปีแล้ว และได้ความจาก นายปรีชาพยานโจทก์เบิกความตอบนายจำเลยถามค้านว่า ไม้แปรรูปที่ยึดเป็นของกลางบางส่วน

เป็นไม้ที่จำเลยบอกว่ารื้อมาจากบ้านหลังเก่าของจำเลย ซึ่งโจทก์ก็ไม่ได้นำเสนอแสดงให้เห็นว่าไม้
ของกลางที่เป็นไม้แก่นนั้น เป็นไม้ที่ใช้สร้างบ้านหลังเก่ามาไม่ถึงห้าปี และไม่ใช่ไม้ที่เคยอยู่ในสภาพ
สร้างเป็นบ้านมาก่อน รูปเรื่องเชื่อว่าไม้ของกลางที่เป็นไม้แก่นเป็นไม้ที่รื้อมาจากบ้านหลังเก่า ซึ่งตาม
พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 4 (4) วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะ
รักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 31/2559 เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ บัญญัติว่า "ไม้
ที่อยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างหรืออยู่ในสภาพเป็นเครื่องใช้ ทั้งนี้ ตลอดเวลาที่อยู่ในสภาพเช่นนั้น
รวมทั้งไม้ที่เคยอยู่ในสภาพดังกล่าว และผู้ครอบครองพิสูจน์ได้ว่าได้เคยมีสภาพเช่นนั้นมาแล้วไม
่น้อยกว่าห้าปีสำหรับไม้เนื้อที่มิใช่ไม้สัก และไม้น้อยกว่าสิบปีสำหรับไม้สัก มิให้ถือว่าเป็นไม้แปรรูป"
ความในวรรคนี้มีความหมายว่า ไม้ที่มิให้ถือว่าเป็นไม้แปรรูปนั้น แยกได้เป็นสองอย่าง คือ ไม้ที่อยู่ใน
สภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างหรืออยู่ในสภาพเป็นเครื่องใช้ ทั้งนี้ ตลอดเวลาที่อยู่ในสภาพเช่นนั้น
อย่างหนึ่ง กับไม้ที่เคยอยู่ในสภาพดังกล่าว คือเคยเป็นสิ่งปลูกสร้างหรือเคยเป็นเครื่องใช้มาแล้ว
และผู้ครอบครองพิสูจน์ได้ว่าเคยมีสภาพเช่นนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีสำหรับไม้เนื้อที่มิใช่ไม้สัก
และสิบปีสำหรับไม้สักอีกอย่างหนึ่ง ตามความในกฎหมายดังกล่าว ผู้ครอบครองจะต้องพิสูจน์แต่
เฉพาะกรณีที่ไม้นั้นมิได้อยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างหรือมิได้อยู่ในสภาพเป็นเครื่องใช้แต่กล่าว
อ้างว่าเคยมีสภาพเช่นนั้นมาแล้วเท่านั้น ข้อความที่ว่า "รวมทั้งไม้ที่เคยอยู่ในสภาพดังกล่าว และ
ผู้ครอบครองพิสูจน์ได้ว่าเคยมีสภาพเช่นนั้นมาแล้ว" ย่อมแสดงชัดว่าในปัจจุบันไม้มิได้อยู่ในสภาพ
เช่นนั้นแล้ว โดยมีระยะเวลาไม่น้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด คือ ห้าปีสำหรับไม้เนื้อที่มิใช่ไม้สัก และ
สิบปีสำหรับไม้สัก ดังนั้นไม้ของกลางที่เป็นไม้แก่นนี้ เป็นไม้ที่เคยอยู่ในสภาพสิ่งปลูกสร้างมาก่อน จึง
มิใช่ไม้แปรรูปตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 4 (4) การที่จำเลยมีไม้ของกลางในส่วน
ที่เป็นไม้แก่นไว้ในครอบครองจึงไม่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 48,
73 เมื่อไม้ของกลางที่อยู่ในความครอบครองของจำเลยมีทั้งไม้แปรรูปที่เป็นไม้หวงห้าม กับไม้ที่
มิไว้ในครอบครองได้โดยไม่เป็นความผิด ซึ่งในส่วนของไม้แปรรูปของกลางที่เป็นไม้หวงห้ามนั้น
เมื่อพิจารณาจากภาพถ่ายหมาย จ.2 จำนวน 5 ภาพ พบว่ามีจำนวนค่อนข้างมาก จำเลยเองก็
ให้การไว้ในรายงานการสืบเสาะและพินิจจำเลยว่านายโรจน์ ไม่ทราบชื่อสกุลนำไม้จำปาแปรรูป
จำนวน 50 แผ่น ไม้เตาเสื่อแปรรูปจำนวน 20 แผ่น และไม้หยาแปรรูปจำนวน 20 แผ่น มาขายให้แก่
จำเลย ไม้แปรรูปของกลางที่เป็นไม้ใหม่จึงย่อมต้องมีปริมาตรเกินกว่า 0.20 ลูกบาศก์เมตร แต่เมื่อ
ไม่ได้ความชัดว่าปริมาตรเกิน 2 ลูกบาศก์เมตร หรือไม่ ก็ต้องฟังในทางที่เป็นคุณแก่จำเลยว่า จำเลย
มีไม้หวงห้ามแปรรูปไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตไม่เกิน 2 ลูกบาศก์เมตร ที่ศาลอุทธรณ์
ภาค 8 พิพากษามานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้นบางส่วน พิพากษาแก้เป็นว่า
จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 48 วรรคหนึ่ง, 73 วรรคหนึ่ง จำคุก
8 เดือน และปรับ 40,000 บาท จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มี
เหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 กึ่งหนึ่ง คงจำคุก 4 เดือน
และปรับ 20,000 บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด 3 ปี ให้คุมความประพฤติของจำเลย
ไว้เป็นเวลา 2 ปี นับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาศาลฎีกาให้จำเลยฟัง โดยให้จำเลยไปรายงานตัวต่อ
พนักงานคุมประพฤติปีละ 3 ครั้ง ตามเงื่อนไขและกำหนดเวลาที่พนักงานคุมประพฤติเห็นสมควร
กับให้จำเลยกระทำกิจกรรมบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์เกี่ยวกับการอนุรักษ์ รักษา และ
ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามที่พนักงานคุมประพฤติเห็นสมควรเป็นเวลา 30
ชั่วโมง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 หากไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตาม

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 ไม้แปรรูปของกลางที่เป็นไม้ใหม่ ส่วนไม้ของกลางที่เป็นไม้เก่าให้คืนแก่เจ้าของ

องค์คณะ

ก่อกองศ์ สุวรรณจุฑะ · พันธุ์เลิศ บุญเลี้ยง · เกรียงศักดิ์ โฆมานะสิน

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/1132/2565>